

**דרישות הגילוי המפורטות
בנדבך 3 של באזל
ומידע נוסף על סיכונים
ליום 31 במרס 2019**

MAX

מבית לאומי קארד

תוכן עניינים

4.....	תחולת הגילוי ומטרתו
5.....	יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון
5.....	יחסים פיקוחיים עיקריים*
6.....	סיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים
7.....	סקירת נכסי סיכון משוקללים
8.....	הון ומינוף
8.....	הרכב ההון הפיקוחי
9.....	יחס המינוף
9.....	מתכונת גילוי להשוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס מינוף
10.....	מתכונת גילוי על יחס המינוף
11.....	סיכון אשראי
11.....	מידע כללי על איכות סיכון אשראי
14.....	איכות האשראי של חשיפות אשראי
14.....	שיטות להפחתת סיכון אשראי**
14.....	סיכון אשראי לפי הגישה הסטנדרטית
17.....	סיכון שוק

שיוך הנושאים בגילוי על פי מקור הדרישה

עמוד	מקור הדרישה	נושא
5	נדבך 3	יחסים פיקוחיים עיקריים
7	נדבך 3	סקירת נכסי סיכון משוקללים
8	נדבך 3	מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס הלימות הון
9	נדבך 3	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
10	נדבך 3	מתכונת הגילוי על יחס המינוף
14	EDTF	איכות האשראי של חשיפות האשראי
15	EDTF	שיטות להפחתת סיכון האשראי
16	נדבך 3	חשיפה לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון
17	EDTF	סיכון שוק

תחולת הגילוי ומטרתו

דרישות הגילוי בדבר "דרישות גילוי נוספות בקשר לחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" חלות על מקס איט פיננסים בע"מ מתוקף היותה חברת כרטיסי אשראי וסולק.

פרסום זה של הדוח המפורט על הסיכונים מהווה מידע משלים לדוח הכספי של מקס איט פיננסים בע"מ. הדוח נועד לאפשר לקוראי הדוחות לציבור של החברה להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום מסגרת העבודה של ועדת באזל, ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של החברה.

המידע שנכלל בדוח זה כולל:

דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועידת באזל (דרישות נדבך 3),
דרישות גילוי על סיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועדה ליציבות פיננסית (FSB) באמצעות צוות משימה (EDTF).

דרישות הגילוי מכוח הדרישות הנוספות הינן בהתאם להוראות הדיווח של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. במטרה לסמן את מקור הגילויים השונים, בדוח זה נכללות טבלאות הגילוי השונות תוך ציון מקור הגילוי כ-"EDTF" וכ-"נדבך 3" בהתאמה.

ביום 31 בדצמבר 2017 פורסם חוזר ע"י המפקח על הבנקים בנושא "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2017-2018", מטרת החוזר להדגיש מידע חשוב יותר ובר השוואה, מחדד את ההבחנה בין תכלית דוח הדירקטוריון וההנהלה לבין דוח הסיכונים, על ידי העברת מידע מפורט יותר על סיכונים לדוח הסיכונים, ומבטלים כפילויות מיותרות שקיימות היום בגילוי שניתן בפועל על ידי התאגידים הבנקאיים.

הדוח נערך בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו בהוראות המפקח. לגבי נתונים כמותיים שנכללו במסגרת דרישות הגילוי של נדבך 3, מוצגים נתונים השוואתיים לתקופות המקבילות בשנת הדיווח הקודמת כנדרש בהוראות.

תומר אלקובי
סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי

רון פאינרו
מנהל כללי

ירון בלוך
יו"ר הדירקטוריון

28 במאי 2019

יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון

יחסים פיקוחיים עיקריים*

31 במרס 2019 מדיוח במיליוני ₪	31 במרס 2019 בנטרול השפעה חד פעמית (1) במיליוני ₪	31 בדצמבר 2018 במיליוני ₪	30 בספטמבר 2018 במיליוני ₪	30 ביוני 2018 במיליוני ₪	31 במרס 2018 במיליוני ₪	
						הון זמין
1,475	1,513	1,834	1,896	1,942	1,890	הון עצמי רובד 1
1,475	1,513	1,834	1,896	1,942	1,890	הון עצמי רובד 1 לפני השפעת הוראות מעבר
1,770	1,808	2,100	2,023	2,065	2,018	הון כולל
1,770	1,808	2,100	2,023	2,065	2,018	הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
11,747	11,747	12,163	12,097	11,760	12,113	נכסי סיכון משוקללים
						יחס הלימות הון, לפי הוראות המפקח על הבנקים⁽²⁾
12.6	12.9	15.1	15.7	16.5	15.6	יחס הון עצמי רובד 1
15.1	15.4	17.3	16.7	17.6	16.7	יחס הון כולל
8.0	8.0	8.0	16.7	17.6	8.0	יחס הון עצמי רובד 1 הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
						יחס המינוף, לפי הוראות המפקח על הבנקים⁽²⁾
16,955	16,955	17,038	17,058	16,569	17,098	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
8.7	8.9	10.8	11.1	11.7	11.1	יחס המינוף (באחוזים)

- (1) תשלום מענק מכירה לעובדי החברה בעקבות השלמת עסקת מכירת החברה לקרן WPI.
- (2) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא "מדידה והלימות ההון", בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

סיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים

סיכון אשראי

לאורך השנים האחרונות ניכרת מגמה של גידול באשראי הצרכני ובאשראי לעסקים זעירים, קטנים ובינוניים למול קיטון באשראי לעסקים גדולים. קיים גידול בהיצע האשראי לציבור, אשר כיום הנו נגיש וזול, משקי בית נוטלים הלוואות ממספר גופים פיננסיים ומגדילים מינוף וסיכון.

שוק האשראי החוץ בנקאי הינו ברמת תחרותיות גבוהה אשר צפויה להחריף, כאשר כלל השחקנים מסמנים את פעילות האשראי כמנוע צמיחה.

המינוף הגובר של משקי הבית, עלול להוביל לגידול ושינוי בסיכון האשראי, וקושי ביכולת הגבייה והפירעון מול הלקוחות אשר עלולים להוביל לגידול נוסף בהוצאות להפסדי אשראי.

טכנולוגיה ו-IT

הסביבה הטכנולוגית משתנה בקצב מהיר, עשויה לשנות את מבנה התחרות ומאפשרת יישום של מודלים חדשניים לרבות פתרונות תשלום אלטרנטיביים. בעידן של סביבה עסקית משתנה ודינאמית תשתית טכנולוגית מתקדמת הינה רכיב מהותי ביכולת לתמוך ולענות לצרכי הלקוחות וביכולת להמשיך ולצמוח.

סיכון הסייבר

מרחב האיומים בסייבר מתעצם ומאופיין בתחכום הולך וגובר של התקפות לסוגיהן ובעוצמת פוטנציאל הנזק. מרחב איומי הסייבר נמצא בעלייה מתמדת מכוח ההתפתחות הטכנולוגית וצמיחתה של הבנקאות דיגיטלית. התפתחות זו מאפשרת הסתמכות וסיוע טכנולוגי של צדדים וספקי צד שלישי כחלק בלתי נפרד משרשרת האספקה ומביאה איתה סיכונים מובנים בהם חשיפות הונאה, דליפת מידע והמשכיות עסקית.

השימושים השונים המתאפשרים היום בטכנולוגיות חדשות, מאפשרים הנגשת כלים מתקדמים ויוצרים הזדמנויות עסקיות חדשות מחד אך מובילים לגידול בהתממשות פוטנציאל סיכון הסייבר מאידך.

רפורמות רגולטוריות

מעורבות ושינויים רגולטורים מתגברים (ישירים ועקיפים), יוזמות חקיקה רבות בתחומי הבנקאות והפיננסים משנים את הסביבה העסקית. מצד אחד שינויים אלו מייצרים הזדמנויות ומקדמים בנקאות דיגיטלית, אך מנגד גורמים לחוסר אחידות בשוק ויוצרים פערים רגולטוריים הולכים וגדלים בסביבה התחרותית. לפרטים נוספים ראה פרק ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים [בדוח הכספי](#).

סקירת נכסי סיכון משוקללים (במיליוני ₪)

דרישות הון 31 במרס 2019	נכסי סיכון משוקללים 31 בדצמבר 2018	נכסי סיכון משוקללים 31 במרס 2019
250	2,686	2,176
90	784	780
659	5,734	5,731
67	557	583
49	391	423
15	181	188
1,115	10,152	9,693
6	36	52
230	1,975	2,002
1,351	12,163	11,747

סיכוני אשראי - גישה סטנדרטית

של תאגידיים בנקאיים

של תאגידיים

קמעונאיות ליחידים

של עסקים קטנים

נכסים אחרים

מזה: סכומים מתחת לספי הניכוי (כפופים למשקל סיכון 250%)

סה"כ סיכון אשראי

סיכון שוק - גישה סטנדרטית

סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית

סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון

הון ומינוף הרכב ההון הפיקוחי

ליום 31 במרס 2019	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 בדצמבר 2018	
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים			
464	414	414	1 הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
1,034	1,476	1,444	2 עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
(23)	-	(24)	3 רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
1,475	1,890	1,834	6 הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
1,475	1,890	1,834	29 הון עצמי רובד 1
-	-	-	44 הון רובד 1 נוסף
1,475	1,890	1,834	45 הון רובד 1
הון רובד 2: מכשירים והפרשות			
174	-	139	46 מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו
121	128	127	50 הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
295	128	266	51 הון רובד 2 לפני ניכויים
295	128	266	58 הון רובד 2
1,770	2,018	2,100	59 סך ההון
11,747	12,113	12,163	60 סך הכל נכסי סיכון משוקללים
יחסי הון וכריות לשימור הון			
12.6%	15.6%	15.1%	61 הון עצמי רובד 1
12.6%	15.6%	15.1%	62 הון רובד 1
15.1%	16.7%	17.3%	63 ההון הכולל
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים			
8%	8%	8%	69 יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
8%	8%	8%	70 יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	71 יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)			
75	62	72	75 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2			
191	152	179	76 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה
121	128	127	77 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית
-	-	-	78 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה
-	-	-	79 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף (להלן -"ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. סך מדידת החשיפה של החברה היא סכום החשיפות המאזניות ופריטים חוץ מאזניים. ככלל המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, החברה לא מורשית להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה החברה מחשבת את החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של סכום הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 5% על בסיס מאוחד ותאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ- 6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהחברה הוא 5%. הדרישה לעמוד ביחס המינוף המזערי הינה החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי כאמור, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

מתכונת גילוי להשוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס מינוף (במיליוני ₪)

פריט	ליום 31 במרס 2019	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 בדצמבר 2018
סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים	14,227	14,348	14,251
ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסיים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים	-	-	-
ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף	-	-	-
התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	-	-	-
התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)	-	-	-
התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)	2,624	2,613	2,632
התאמות אחרות	104	137	155
חשיפה לצורך יחס המינוף	16,955	17,098	17,038

מתכונת גילוי על יחס המינוף (במיליוני ₪)

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 במרס 2019	
			חשיפות מאזניות
14,406	14,485	14,331	נכסים במאזן
-	-	-	בניכוי סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
14,406	14,485	14,331	סך חשיפות מאזניות
			חשיפות חוץ מאזניות אחרות
25,685	25,554	25,601	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו (התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
(23,053)	(22,941)	(22,978)	פריטים חוץ מאזניים
2,632	2,613	2,624	הון וסך החשיפות
1,834	1,890	1,475	הון רובד 1
17,038	17,098	16,955	סך החשיפות
			יחס מינוף
10.8%	11.1%	8.7%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

סיכון אשראי

מידע כללי על איכות סיכון אשראי

סיכון אשראי מוגדר בהוראה "הסיכון שלוהו, או צד נגדי, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו".

סיכון האשראי במקס איט פיננסים בע"מ מורכב משני סוגי פעילות עיקריים:

- אשראי לאנשים פרטיים - הסיכון נובע בעיקר מהחשיפה בגין עסקאות שוטפות בכרטיסי אשראי ולקיחת מוצרי אשראי. החברה מציעה מגוון מוצרי אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לא נושא ריבית: מסגרות לרכישות בכרטיסי אשראי ואשראי נושא ריבית: הלוואות, אשראי מתגלגל, הלוואות למימון כלי רכב ועסקאות קרדיט. מרבית התיק הינו סולו - ללא בטוחות, למעט הלוואות למימון כלי רכב המובטחות בשעבוד כלי רכב ומהוות כחמישית מתיק האשראי לאנשים פרטיים של החברה.
- אשראי מסחרי - הסיכון נובע מהחשיפה בגין לקיחת מוצרי אשראי שונים על ידי בתי העסק בהתאם לצרכיהם. החברה מציעה מגוון מוצרי אשראי ללקוחות עסקיים – בעיקר הלוואות ומסגרות לרכישות בכרטיסי אשראי עסקיים.

מדיניות האשראי

מדיניות האשראי של החברה מאושרת אחת לשנה על ידי הדירקטוריון ומהווה את אחד הנדבכים המרכזיים לביטוי של אסטרטגיית האשראי ותיאבון הסיכון של החברה.

מדיניות סיכוני אשראי קובעת, בין היתר, את העקרונות למתן אשראי לרבות, קווים מנחים לאופן שיווק יזום האשראי הקמעונאי, אופן הבקרה וניהול סיכוני האשראי ומגבלות למתן אשראי וזאת במטרה להפחית את סיכון האשראי בתיק.

מדיניות האשראי משמשת כמסגרת לקביעת נהלים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר סיכון האשראי ונגזרת מאסטרטגיית סיכון האשראי שהחברה קבעה לעצמה, הנגזרת מתאבון הסיכון של החברה.

מקס איט פיננסים בע"מ, כחברה מובילה בתחומה, פיתחה מערך פעולה מקצועי לניהול סיכונים מושכל ויעיל של פעילויות עסקיות בתחום האשראי, בהתאמה לצרכי הלקוחות.

החברה פועלת בהתאם לאסטרטגיה שלה להרחבת תיק האשראי לאנשים פרטיים, תוך המשך רמת הפיזור הגבוהה בו, בשיעורי גידול עקביים המבוקרים מידי תקופה. בין היתר, החברה מגדירה את תמהיל מוצרי האשראי, קצב הגידול וההצעות ללקוחות בהתאמה לפרמטרים כלכליים פנימיים והתפתחויות שחלו במדדים מאקרו כלכליים.

החברה הגדירה מדיניות ותהליכי עבודה מתאימים לשיווק ויזום האשראי ללקוחות תוך התאמת ההצעה בהתאם לצרכי ומאפייני הלקוח.

בנוסף, תהליך היזום כולל בחינה קפדנית של ה"סיכון ההתנהגותי" (Conduct Risk) תוך התאמת האשראי לצרכי הלקוח ושמירה על שקיפות והוגנות, בין היתר, מתן גילוי מלא במעמד המכירה בנוגע לכלל מוצרי האשראי והסרת לקוחות לבקשתם מפניות מכירת אשראי יזומות ועוד.

במדיניות נקבעו עקרונות איכותיים וכמותיים אשר לפיהם יועמד, ינוהל ויבוקר תיק האשראי, במטרה לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. החברה עוקבת אחר התראות ומידע עדכני לגבי הלקוחות בתיק האשראי, פרמטרי סיכון בתיק ואינדיקטורים כלכליים, על מנת לנטר שינויים בפרופיל הסיכון. במידת הצורך פועלת החברה לצמצום הסיכון במגוון דרכים.

החברה קבעה מגבלות פנימיות לפיזור מוצרי האשראי השונים המאופיינים ברמות סיכון שונות. החברה קבעה בין היתר מגבלות לגבי מסגרת האשראי ללווה בהתאם לפרמטרים שונים ובהתאם לספים שקבעה, לרבות בהתייחס לשיעור הלווים הגדולים בתיק, תמהיל רמות הסיכון על פי מודלי דירוג פנימיים, מידע חיצוני ומח"מ התיק. בתקופת הדוח מאפיינים אלו נותרו ללא שינוי מהותי. החברה קבעה מדרג סמכויות להחלטות האשראי ומקיימת דיונים תקופתיים בתמהיל סיכון התיק הכוללים, מעקב אחר מדדי סיכון ודיווחים על עמידה במגבלות שנקבעו לוועדת סיכונים עליונה של החברה, לוועדת סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון, לכל הפחות אחת לרבעון.

האשראי הניתן על ידי החברה הינו ברובו בריבית משתנה ולתקופות של מספר שנים בודדות.

בשנים האחרונות, הרגולציה מתאפיינת בהוראות פרו צרכניות, המשפיעות על היכולת להיפרע מול הלקוחות ולהרעה ביכולת החזר החובות של יחידים/לווים פרטיים. מגמה זו, באה לידי ביטוי בגידול ניכר בבקשות לפשיטות רגל, בקשות לצו כינוס, צווי הכינוס שניתנים, צווי פש"ר וצווי ההפטר.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך החיתום של לקוחות פרטיים כמו גם מעקב אחר שינוי ברמת הסיכון של לקוח קיים מבוצע ברובו באמצעות תהליך ממודל המבוסס על מודלים סטטיסטיים לדירוג סיכון האשראי של הלקוח (Credit Scoring).

החברה מקיימת תהליכי בקרה ומעקב שוטפים אחר התפתחות דירוגי הלקוחות במודלים ומבצעת מעקב שוטף על פרופיל הסיכון בתיק. בנוסף לחיתום ממודל החברה מנהלת חיתום ידני מוקפד המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר להצעת המודל שניתנה ללקוח.

חיתום ממודל

מרבית האשראי שניתן בחברה מבוצע באמצעות תהליך חיתום ממודל מבוסס על מודלי דרוג סטטיסטיים מתוקפים בהתאם לפרקטיקה מקובלת בעולם ובהתאם להנחיות בנק ישראל.

המודל כולל סרגל רמות דירוג שונות ומשלב חוקה עסקית, מתוך ראיית כלל פעילות הלקוח ומשמים כבסיס תומך החלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח.

המודלים נשענים על מקורות מידע פנימיים וחיצוניים העלולים להצביע על התפתחויות שליליות שחלו במצבו הפיננסי של הלקוח כגון: החזרי חוב, חריגה ממסגרת והתראות ממקורות מידע חיצוניים.

החברה מנהלת מודל אשראי עבור לקוחות חדשים ומודל נפרד עבור לקוחות קיימים:

- מודל (AS) Application Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע את דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות חדשים, באמצעות נקבעים זכאות ותנאי האשראי (מסגרת, ריבית, סוג כרטיס).
- מודל (BS) Behavior Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע את דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות קיימים ומתבסס על נתוני התנהגות הלקוח, באמצעותו נקבעת מדיניות ניהול האשראי וההתאמות הנדרשות ביחס למסגרת האשראי, הלוואות ושיעור הריבית שנקבעו ללווים.

החברה מפתחת ומשכללת את המודלים בהתאם לנדרש ובנוסף מבצעת להם תיקוף תקופתי בלתי תלוי, כך שבכל עת ניתן יהיה לאמוד בצורה מהימנה את רמת הסיכון המשתקפת מכלל הלקוחות בתיק האשראי.

חיתום אשראי מסחר

אשראי זה ניתן לעסקים קטנים וזעירים ולחברות בערבון מוגבל. החברה פועלת על בסיס מדיניות אשראי הדוקה המשלבת בתוכה מגבלות פנימיות לחיתום וניהול פעילות האשראי זה. החברה פועלת לטובת העמקת הפעילות של העמדת הלוואות לבתי עסק קטנים ובינוניים, תוך שמירה על פיזור ותמחור תואם סיכון. מרבית האשראי לבתי עסק הינו עברו בתי עסק הסולקים עם החברה. הסליקה אינה מהווה בטוחה כנגד אשראי שמועמד לבתי העסק, יחד עם זאת, היא מהווה מקור סילוק לחוב. תהליך החיתום מבוצע באגף לקוחות פרטיים ואשראי בהתאם לפרמטרים שונים, לרבות גובה האשראי ובכפוף לכתב הסמכויות.

אשראי בעייתי

החברה קבעה נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, החברה מסווגת את כל החובות הבעייתיים שלה ואת פריטי האשראי החוץ מאזניים בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. לפירוט נוסף בקשר עם הגדרות הסיווגים ראה ביאור 1 [לדוחות הכספיים](#) השנתיים.

ניהול סיכון האשראי

מטרת ניהול סיכונים האשראי הינה למקסם את שיעור התשואה המותאמת לתיאבון הסיכון תוך שמירה על כך שחשיפת סיכון האשראי הינה בהתאמה למדיניות החברה בנושא.

בנוסף להוראה 311 שצוינה לעיל, החברה פועלת ומיישמת את ההוראות הרלוונטיות של המפקח על הבנקים: הוראת ניהול בנקאי תקין 450 בנוגע להליכי גביית חובות במטרה להסדיר את הפעולות שיש לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחותיה, הוראת ניהול בנקאי תקין 313 בדבר מגבלות חבות של לווה בודד וקבוצת לווים במטרה להקטין את ריכוזיות הלווים והוראת ניהול בנקאי תקין 312 בדבר מגבלות חבות של אנשים קשורים במטרה להגביל את היקף חבויותיהם של אנשים קשורים לחברה ולמזער סיכונים הנובעים מעסקאות אלו.

שלושת קווי ההגנה

- **קו הגנה ראשון** - אחריות קו ההגנה הראשון כוללת, זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, הפחתה ודיווח הסיכונים המובנים במוצרים, בפעילויות, בתהליכים ובמערכות הנתונות לאחריותו, וכן ניהול סביבת בקרה נאותה בקשר עם ניהול סיכון האשראי. בין היתר, מבצע הקו הראשון, בדיקת מגבלות פנימיות ורגולטוריות, מעקב אחר אינדיקטורים כלכליים, בדיקת סמכויות ובדיקה פרטנית של אשראי שהועמד.
- **קו הגנה שני** - אחריות קו ההגנה השני כוללת, בין היתר, קביעת מתודולוגיית העבודה ואתגור קו ההגנה הראשון. במסגרת תפקידיה: גיבוש מגבלות תיאבון הסיכון, גיבוש מדיניות האשראי, בחינת המגבלות שנקבעו במדיניות, ביצוע בקרה איכותית עצמאית ובלתי תלויה על סיכון האשראי לרבות, חוות דעת לגבי בקשות אשראי בסכומים מהותיים, ניטור ומעקב אחר מגמות ומוקדי סיכון שונים בתיק האשראי וכן העברת דיווחים מתאימים להנהלת החברה ולדירקטוריון.
- **קו הגנה שלישי** - הביקורת הפנימית מבצעת סקירה בלתי תלויה ואתגור של התהליכים והמערכות לניהול הסיכונים בחברה וביקורות שונות בנושאי האשראי בהתאם לתוכנית העבודה.

דיווחים בקשר עם סיכון האשראי

- ועדות אשראי - בחינת אשראי חדש וקיים בסכומים גבוהים.
- ועדת לקוחות במעקב (Watch List) - ניהול מעקב אחר לווים עם תסמינים שליליים (דירוג אשראי נמוך, פיגור בתשלומים, בקשה לפריסת חוב, בקשה לדחיית תשלומים, נתונים פיננסיים גרעוניים ועוד).
- ישיבות הפקת לקחים - בחינת אירועי כשל והפקת לקחים.
- ועדת סיכונים עליונה - הצגת תמונת הסיכון הכוללת, לרבות סיכוני אשראי. הוועדה דנה בנושאים הקשורים לפרופיל הסיכון בחברה, מחליטה על צעדים לניהול הסיכונים וממליצה לדירקטוריון על פרופיל הסיכון, מדיניות ניהול הסיכונים ומבנה ניהול הסיכון הרצוי של החברה.
- ועדת סיכונים של הדירקטוריון - הצגת תמונה הסיכון הכוללת, לרבות סיכוני אשראי לדירקטוריון החברה.
- דירקטוריון – דיווחים חודשיים ורבעוניים בקשר עם סיכון האשראי.

חוק נתוני אשראי

ביום 12 באפריל 2019 נכנסה לתוקף מערכת נתוני אשראי, אשר הוקמה על ידי בנק ישראל מתוקף חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 כחלק מהצעדים לקידום התחרות בשוק האשראי בישראל. המערכת אוספת נתונים לגבי התחייבויות האשראי ואופן הפירעון של התחייבויות אלה.

החברה התקשרה עם חברת CofaceBdi, אחת משלוש הלשכות שמספקות דירוגי אשראי שמשפתת פעולה עם חברת FICO הבינלאומית הפועלת בתחום דירוג סיכון האשראי של לווים במסגרתו נבנה מודל סיכון המבצע דירוג אשראי ללקוחות הישראליים. החברה נערכה ליישום החוק וסבורה כי החלתו תסייע לחברה בתהליכי חיתום האשראי וניהולו לרבות בשל הרחבת המידע הקיים על חבויות הלקוח ומוסר התשלומים שלו.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

לחברה קיימת חשיפה שאינה מהותית מול הארגונים הבינלאומיים ויזה ומסטרקארד בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על ידי ישראלים בחו"ל, שבגינת טרם זוכתה החברה על ידי הארגונים הבינלאומיים.

איכות האשראי של חשיפות אשראי

ליום 31 במרס 2019 (במיליוני ₪)

יתרות נטו	הפרשות להפסדי אשראי	יתרות ברוטו אחרים	יתרות ברוטו פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
14,227	179	14,346	60	חובות, למעט איגרות חוב
25,584	17	25,601	-	חשיפות חוץ מאזניות
39,811	196	39,947	60	סה"כ

ליום 31 במרס 2018 (במיליוני ₪)

יתרות נטו	הפרשות להפסדי אשראי	יתרות ברוטו אחרים	יתרות ברוטו פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
14,348	139	14,449	38	חובות, למעט איגרות חוב
25,539	15	25,554	-	חשיפות חוץ מאזניות
39,887	154	40,003	38	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2018 (במיליוני ₪)

יתרות נטו	הפרשות להפסדי אשראי	יתרות ברוטו אחרים	יתרות ברוטו פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר	
14,251	169	14,370	50	חובות, למעט איגרות חוב
25,669	16	25,685	-	חשיפות חוץ מאזניות
39,920	185	40,055	50	סה"כ

שיטות להפחתת סיכון אשראי**

31 במרס 2019 (מיליוני ₪)

מובטחים על ידי ערבויות פיננסיות - מזה: סכום מובטח	מובטחים על ידי ערבויות פיננסיות - סך הכל יתרה מאזנית	לא מובטחים סך הכל יתרה מאזנית	
6,198	6,198	8,029	חובות, למעט איגרות חוב סה"כ
6,198	6,198	8,029	
-	60	60	מזה: פגום או בפיגור של 90 יום או יותר

31 במרס 2018 (מיליוני ₪)

מובטחים על ידי ערבויות פיננסיות - מזה: סכום מובטח	מובטחים על ידי ערבויות פיננסיות - סך הכל יתרה מאזנית	לא מובטחים סך הכל יתרה מאזנית	
6,153	6,153	8,195	חובות, למעט איגרות חוב סה"כ
6,153	6,153	8,195	
-	38	38	מזה: פגום או בפיגור של 90 יום או יותר

31 בדצמבר 2018 (מיליוני ₪)

מובטחים על ידי ערבויות פיננסיות - מזה: סכום מובטח	מובטחים על ידי ערבויות פיננסיות - סך הכל יתרה מאזנית	לא מובטחים סך הכל יתרה מאזנית	
6,310	6,310	7,941	חובות, למעט איגרות חוב סה"כ
6,310	6,310	7,941	
-	50	50	מזה: פגום או בפיגור של 90 יום או יותר

סיכון אשראי לפי הגישה הסטנדרטית

סיכון אשראי – החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית על פי גישה זו, נקבעו קטגוריות של סוגי האשראי השונים כאשר לכל אחת שיעור חשיפת אשראי שונה.

חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון

ליום 31 במרס 2019 (מיליוני ₪)

סה"כ סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ו-CRM)	משקל סיכון 150%	משקל סיכון 100%	משקל סיכון 75%	משקל סיכון 50%	משקל סיכון 20%	משקל סיכון 0%	פיצול חשיפות לפי סוגי נכסים
7,484	-	-	-	747	877	-	בנקים
771	-	1,293	-	-	-	-	תאגידים חשיפות קמעונאיות
7,525	-	-	35,474	-	-	-	ליחידים הלוואות לעסקים
766	-	-	1,207	-	-	-	קטנים
69	69	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
265	-	235	-	-	-	30	נכסים אחרים
16,880	69	1,528	36,681	747	877	30	סה"כ חשיפה

ליום 31 במרס 2018 (מיליוני ₪)

סה"כ סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ו-CRM)	משקל סיכון 150%	משקל סיכון 100%	משקל סיכון 75%	משקל סיכון 50%	משקל סיכון 20%	משקל סיכון 0%	פיצול חשיפות לפי סוגי נכסים
7,468	-	-	-	92	113	-	בנקים
835	-	1,297	-	-	-	-	תאגידים הלוואות לעסקים
696	-	-	1,147	-	-	-	קטנים
28	28	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
217	-	201	-	-	-	16	נכסים אחרים
17,034	28	1,498	38,229	92	113	16	סה"כ חשיפה

ליום 31 בדצמבר 2018 (מיליוני ₪)

סה"כ סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ו-CRM)	משקל סיכון 150%	משקל סיכון 100%	משקל סיכון 75%	משקל סיכון 50%	משקל סיכון 20%	משקל סיכון 0%	פיצול חשיפות לפי סוגי נכסים
7,585	-	-	-	154	193	-	בנקים
777	-	1,289	-	-	-	-	תאגידים חשיפות קמעונאיות
7,575	-	-	36,913	-	-	-	ליחידים הלוואות לעסקים
738	-	-	1,194	-	-	-	קטנים
42	42	-	-	-	-	-	הלוואות בפיגור
248	-	210	-	-	-	38	נכסים אחרים
16,965	42	1,499	38,107	154	193	38	סה"כ חשיפה

סיכון שוק

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית בחישוב סיכון שוק, סיכון השוק מבטא את סך הפוזיציה הפתוחה נטו במטבע חוץ של החברה.

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 במרס 2018	ליום 31 במרס 2019	
36	16	52	סיכוי שוק - סיכון שער חליפין של מטבע חוץ